

2017 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

2018 m. vasario 15 d.

Vilnius

I. STRATEGINIO VEIKLOS PLANO ĮGYVENDINIMAS**Konteksto (aplinkos) analizė**

Lietuvos nacionalinis dramos teatras (toliau - LNDD) įgyvendindamas misiją – skleisti profesionalųjį dramos teatro meną pristatyti žiūrovams geriausius nacionalinius ir užsienio šalių spektaklius, inicijuoti ir skatinti nacionalinės dramaturgijos procesus ugdo kultūringą ir kūrybingą visuomenę, teikia kultūros paslaugas visoms visuomenės grupėms, prisideda prie šalies įvaizdžio formavimo užsienyje, aktyvios profesionalaus meno ir šiuolaikinių teatro formų sklaidos Vilniuje ir regionuose.

Esminis faktorius, turėjęs įtakos Teatro veiklos rezultatams, – neprasidėję Lietuvos nacionalinio dramos teatro pastato renovavimo ir modernizavimo darbai. Planuota, kad darbai prasidės III-ame 2017 m. ketvirtyje, tačiau dėl užsitęsusių finansavimo sutarčių pasirašymo procesų, darbų pradžia atidėta. Kadangi LNDD ir toliau veiklą vykdė savo erdvėse, pasiekti kur kas didesni nei planuota rezultatai – bendras žiūrovų skaičius, parodytų spektaklių skaičius, įgyvendintų renginių skaičius, gautos pajamos už parduotus bilietus.

Antras faktorius, lėmęs veiklos rezultatus, buvo gauta parama iš Lietuvos kultūros tarybos 3 projektams (2 spektaklių pastatymui ir festivaliui). Šis faktorius – papildomas finansavimas iš Kultūros tarybos – yra esminis, įgyvendinant LNDD veiklą. Be šių lėšų, turint tik biudžeto asignavimus (bazinį finansavimą), LNDD nebūtų pajėgus įgyvendinti strateginio tikslo ir numatytų darbų. 2017 m. pabaigoje Kultūros ministerija paskelbė Profesionaliojo scenos meno veiklos nacionalinę programą, skirtą valstybiniais teatrams ir koncertinėms įstaigoms, kuri pakeitė Kultūros tarybos programą, skirtą teatro projektams. Šios programos privalumas – tai, jog ji skirta tik valstybiniais teatrams, tačiau LNDD ir kiti teatrai susiduria su ta pačia planavimo problema – tai konkursinė programa, todėl teatrai negali planuoti tų pačių sumų bent keliems metams į priekį, nes nežino konkurso rezultatų.

LNDD, formuodamas meninę programą ir teikdamas paslaugas žiūrovams, ir toliau bendradarbiauja su kitomis kultūrinėmis organizacijomis ir iš valstybinio, ir iš nevyriausybinių sektorių. Prie gerosios praktikos pavyzdžių galime paminėti praplėstą Didelės šeimos kortelę, prie kurios prisijungė kino ir muzikos atstovai – VšĮ „Skalvijos“ kino centras ir Lietuvos nacionalinė filharmonija. Statant spektaklį „Dreamland“ ir organizuojant edukacines veiklas bendradarbiauta su VšĮ menų agentūra „Artscape“. Spektaklio „Žalia pievelė“ kūrimo metu aktyviai dirbta kartu su Visagino savivaldybe ir kultūros centru. Jaunimui skirto spektaklio „#beskambučio“ parengiamųjų darbų etape bendradarbiauta su keliomis švietimo ir ugdymo įstaigomis – Ugdymo plėtotės centru, Vilniaus jėzuitų gimnazija.

1 strateginis tikslas: Plėtoti nacionalinį teatro meną, ugdyti didesnę teatro poreikį visuomenėje, inicijuoti ir įgyvendinti naujoves teatro meno bei vadybos srityje

1 lentelė. Strateginį tikslą įgyvendinančios programos ir ataskaitinių metų Lietuvos Respublikos biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme patvirtintų asignavimų panaudojimas

Programos kodas	Programos pavadinimas	Asignavimų panaudojimas (tūkst. Eur.)			
		Patvirtintas planas	Patikslintas planas*	Faktiškai panaudota	Panaudojimo dalis nuo patikslinto plano (proc.)**
01 002	Teatro meno pristatymas (Finansavimo šaltinis 1.1.1.1.1)	2387,0	2406,1	2406,1	100

01 002	Teatro meno pristatymas (Finansavimo šaltinis 1.4.1.1.1)	463,0	1069,5	1063,5	99,4
	Iš viso	2850,0	3475,6	3469,6	99,8
<i>Iš jų ES ir kita tarptautinė finansinė parama</i>					
<i>Iš jų ES ir kita tarptautinė finansinė parama</i>					

* Plano patikslinimai, sudarantys daugiau nei 5 proc. nuo patvirtinto plano, trumpai paaiškinami po lentele. Paaiškinimai pateikiami dėl patikslinimų programos lygiu.

** Asignavimų panaudojimo procento nuokrypiai virš 10 proc. trumpai paaiškinami po lentele.

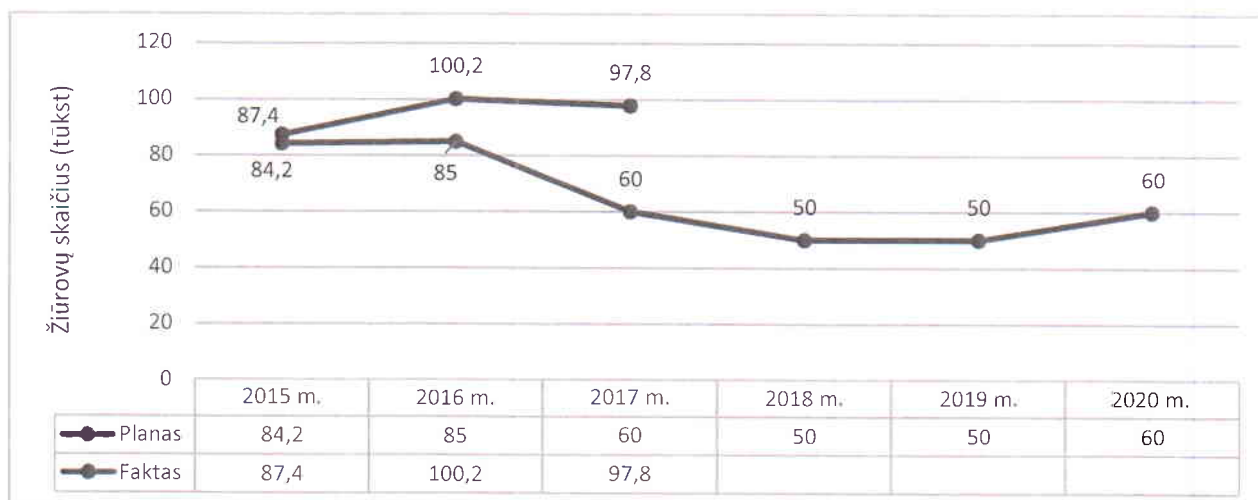
Plano patikslinimai (Finansavimo šaltinis 1.1.1.1.1) atsirado dėl LR finansų ministro 2017 03 30 d. įsakymo Nr. 1K-120 „Dėl Lietuvos Respublikos 2017 metų valstybės biudžeto asignavimų Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo įstatymui laipsniškai įgyvendinti paskirstymo“, o plano patikslinimas (Finansavimo šaltinis 1.4.1.1.1) dėl surinktų viršplaninių lėšų įkėlimo.

Strateginį tikslą įgyvendinanti programa – Teatro meno pristatymas

Dėl užsitęsusio pasirengimo pastato rekonstrukcijos ir modernizavimo darbams, LNDR vykde veiklą savo erdvėse visus 2017 metus, todėl pasiekė kur kas didesnius rezultatus nei planavo (planuota, jog savo erdvėse LNDR veiklą vykdys tik pusę metų). Dėl šios priežasties pagrindinis efekto kriterijus – LNDR žiūrovų skaičiaus pokytis lyginant su praėjusiais metais, – kurio planuota reikšmė -30 proc., ženkliai viršyta ir sudaro 163 proc. 2015 ir 2016 m. žiūrovų skaičius augo, 2017 m. išliko beveik tame pačiame lygyje – žr. grafiką. Grafike pateikiamos ne procentinės reikšmės, kurios nurodomos planavimo dokumente (pvz., n-2 – 1 proc., n-1 – 1 proc., n - - 30 proc., o konkretūs žiūrovų skaičiai, kadangi procentai neturi nekintamo atskaitos taško. 2017 m. žiūrovų skaičius būtų ir toliau augęs, tačiau dėl nenumatytų priežasčių spektaklio „Tartuifas“ premjera iš pavasario buvo perkelta į rudenį, todėl spektaklio rodymo laikas sutrumpėjo keturiais mėnesiais.

Žiūrovų skaičius pastaruosius trejus metus augo ir užsienio gastrolių dėka – LNDR spektakliai intensyviai rodomi reikšmingiausiose Europos teatro festivaliuose. LNDR išlaiko stabilų savo erdvių užimtumą (2017 m. užimtumo vidurkis – 85,8 proc.), kas rodo, jog nuosekliai ir sistemingai dirbama tiek formuojant teatro repertuarą, tiek jį viešinant teatro paslaugas ir taikant kompleksinę kainodarą.

Pagrindinio efekto kriterijaus – žiūrovų skaičiaus (tūkst.) – kitimo grafikas

Strateginis, programos tikslas – plėtoti nacionalinį teatro meną, ugdyti didesnę teatro poreikį visuomenėje, inicijuoti ir įgyvendinti naujoves teatro meno ir vadybos srityje – ir visi prioritetiniai darbai įgyvendinti.

2017 m. pristatytos 6 premjeros, planuota – 5. Tai:

1. Antono Čechovo „Trys seserys“, rež. Yana Ross, 2017 m. kovo 17 d. Didžiojoje salėje
2. Ankos Herbut „Lokis“, rež. Łukasz Twarkowski (Lenkija), 2017 m. rugsėjo 14 d. Didžiojoje salėje
3. Molière'o „Tartiufo“, rež. Oskaras Koršunovas, 2017 m. rugsėjo 27 d. Didžiojoje salėje
4. „Žalia pievelė“, rež. Jonas Tertelis, Kristina Werner, 2017 m. gegužės 9 d. Visagino kultūros centre
5. „Vokietukai“, rež. Sonya Schönberger (Vokietija), 2017 m. rugsėjo 2 d., Vingio parkas, Vilnius
6. Augusto Sireikio „#beskambučio“, rež. Paulius Tamolė, 2017 m. lapkričio 4 d. Vilniaus Salomėjos Nėries gimnazijoje.

Spektakliams „Lokis“, „Žalia pievelė“ buvo gautas finansavimas iš Kultūros tarybos, spektakliui „Vokietukai“ – iš *Goethe Institut* Vilniuje ir *be Berlin* agentūros. Dėl šio papildomo finansavimo teatras galėjo pastatyti šiuos spektaklius.

Kaip ir planuota, spektaklius LNNT pastatė pripažinti režisieriai – Lietuvos ir užsienio. Bendradarbiauta su kitomis kultūrinėmis organizacijomis – konkrečiai, Skaitymo ir kultūrinio raštingumo asociacija, rengiant tarptautinį literatūros festivalį „Vilniaus lapai“. Taip pat su mokyklomis, rodant spektaklį jaunimui „#beskambučio“.

Įgyvendintas nacionalinės dramaturgijos festivalis „Versmė“, kurio metu įvyko net trejos kūrybinės dirbtuvės ir trys seminarai, kuriuos vedė pasaulinio garso menininkai. Šiam projektui taip pat buvo gautas papildomas finansavimas iš Kultūros tarybos.

Iš kitų prioritetinių darbų buvo numatyta LNNT spektaklių sklaida regionuose. Planuotos 25 gastrolinės išvykos, įvykdytos 27, o skaičiuojant su edukaciniais renginiais regionuose – 44. Šis rodiklis taip pat ženkliai viršytas, nes teatras vykdė savo veiklą visus metus, gavo didesnes nei planuota pajamas iš spektaklių rodymo savo erdvėse visus metus, o ne du ketvirčius, ir todėl galėjo planuoti daugiau teatro meno sklaidos regionuose, kuomet pajamos ne visada padengia gastrolių kaštus. Mažesnės bilietų kainos regionuose (dėl menkesnės gyventojų perkamosios galios), mažesnis spektaklių lankomumas, dideli spektaklių rodymo kaštai (dekoracijų transportavimas, aktorių ir techninio personalo kelionės, salės, technikos nuoma) – tai faktoriai, kurie riboja spektaklių sklaidą regionuose.

Dėl tų pačių priežasčių – veiklos vykdymo visus metus savo erdvėse, didesnių nei planuota pajamų – LNNT galėjo įgyvendinti ir daugiau nei planuota edukacinių veiklų, kurios taip pat yra imlios kaštams ir dengiamos iš kitų teatro pajamų. Be to, teatro rengiamuose nemokamuose edukaciniuose renginiuose apsilankė kur kas daugiau žiūrovų nei prognozuota, tai atspindi lankytojų pasitenkinimą renginių kokybe ir organizuojamų edukacinių renginių populiarumą. LNNT skiria ypatingą dėmesį pritraukti naujus lankytojus į teatrą, todėl į šiuos renginius kviečia visuomenei žinomas iškilias asmenybes (Gitaną Nausėdą, Lolitą Varanavičiienę, Julijų Sasnauską, Gediminą ir Nomedą Urbonus ir kitus, renginius veda pripažinti filosofai ir dramaturgai). Iš viso surengti 122 edukaciniai renginiai, kurių absoliuti dauguma yra nemokami ir skirti plačiajai auditorijai, juose apsilankė 4880 žiūrovų/dalyvių. Buvo planuota, kad edukaciniuose renginiuose apsilankys 500 žiūrovų.

Poveikis srities plėtrai, pasiekimai

LNNT ir toliau siekia būti viena svarbiausių Lietuvos kultūros institucijų, kurios tikslas – reprezentuoti Lietuvos valstybę ir kultūrą pasaulyje, skatinti naujus kultūrinius procesus Lietuvoje. 2017 m. LNNT išvyko į 3 užsienio gastroles, kuriose buvo parodyti ne viena tarptautinį ir nacionalinį įvertinimą pelnę spektakliai – Thomaso Bernhardo „Didvyrių aikštė“, rež. Krystian Lupa (Prancūzija, Lionas, 7 spektakliai), Mariaus von Mayenburgo „Kankinys“, rež. Oskaras Koršunovas (Prancūzija, Lionas, 3 spektakliai), Tadeuszo Słobodzianeko „Mūsų klasė“, rež. Yana Ross (Kinija, Wuzhen, 3 spektakliai).

(Vienos užsienio gastrolės dėl akatoriaus ligos neįvyko.)

2017 m. rugsėjo mėnesį LNDR įvykusi premjera „Lokis“ – vienas svarbiausių 2017 m. Lietuvos teatro įvykių. Itin gerai kritikų ir žiūrovų įvertintas spektaklis sulaukė užsienio festivalių susidomėjimo, dėl savo meninių raiškos priemonių yra vienas inovatyviausių teatro kūrinių, rodomų Lietuvos scenose. Šį spektaklį kūrė užsienio ir Lietuvos menininkai, todėl toks tarptautinis bendradarbiavimas skatina Lietuvos teatralų meistriškumą, LNDR įsilieja į bendrus Europos teatro procesus, sulaukia vis didesnio tarptautinio pripažinimo kaip inovatyvi kultūros institucija. LNDR pakvietė režisuoti šį spektaklį jauną talentingą Lenkijos režisierių Lukaszą Twarkowską, todėl dabar teatras Europoje žinomas ir kaip svarbus tarptautinis žaidėjas kultūros srityje, kuris garsina Lietuvos vardą.

Socialinė atsakomybė

Siekiant didinti teatro meno prieinamumą Lietuvos visuomenei 2017 m. LNDR ir toliau taikė ženkliai socialines nuolaidas bilietams. 20 proc. taikyta senjorams, 80 proc. neįgaliesiems ir juos lydintiems asmenims. Įvesta naujovė – Jauno žmogaus nuolaida, kuri pakeitė lig tol galiojusią studento ir moksleivio nuolaidą. Naujoji nuolaida yra labiau socialiai orientuota, kadangi neapsiriboja tik moksleiviais ir akademiniais jaunimu, o sudaro galimybes naudotis teatro paslaugomis nebaigusiems studijų jaunuoliams ar ką tik pradėjusiems dirbti jauniems žmonėms su nedidelėmis pajamomis. Nuolaida padidinta nuo 20 iki 25 proc. bilieto kainos.

Taip pat papildyta naujovėmis Didelės šeimos kortelė, skirta šeimoms ir šeimynoms, kuriose auga 3 ir daugiau vaikų. Joms suteikiama 50 proc. nuolaida. LNDR iniciatyva prie šios kortelės prisidėjo partneriai – Lietuvos nacionalinė filharmonija ir kino centras „Skalvija“.

Iš kitų socialiai atsakingos įstaigos veiksmų paminėtinos specialios bilietų kainos moksleivių grupėms, kvietimai socialiai remtinoms grupėms (ligonių, senjorų, jaunimo organizacijoms).

Pildyta ir toliau plėsta internetinė svetainė www.teatroteka.lt. Šiuo metu svetainė atnaujinama, kadangi pasirašomos sutartys su spektaklių kūrybinių grupių nariais ar jų turtinių teisių paveldėtojais, kurie suteikia teisę platinti ir viešinti skurtus darbus (pvz., kostiumų dizainas, scenografija, muzikos atlikimas ir pan.) internetinėje erdvėje. Tai laikus imlus darbas, kadangi spektaklių, sukurtų tuo metu, kai nebuvo interneto, kūrybinių grupių autorinėse sutartyse nenumatytos teisės viešinti šiuos darbus.

LNDR prisideda prie socialinės atskirties mažinimo ir kultūrinės įtraukties regionuose ne tik kainodaros, bet ir plačiosios rinkodaros bei repertuaro formavimo ypatumais. Toks pavyzdys – spektaklis „Žalia pievelė“, skurtas pagal Ignalinos atominės elektrinės darbuotojų ir visaginiečių pasakojimus. Tai spektaklis, skirtas Visagino gyventojams, kurių dauguma yra susiję su Ignalinos atominės elektrinės veikla, jos uždarymo darbais. Šis rajonas – itin specifinis dėl savo veiklos (elektrinė) ir kultūrinės bei etninės sudėties – Visagine gyvena 20 tūkst. keturiasdešimties tautybių gyventojų, kurių daugumos gimtoji kalba – rusų. Dėl šių priežasčių ir kultūrinės miesto atskirties, LNDR sukūrė spektaklį, kuriame dalyvauja miesto gyventojai. Spektaklio premjera įvyko ne LNDR erdvėje, o Visagino kultūros centre. Projekte aktyviai bendradarbiavo vietos savivaldybė ir organizacijos. Tai puikus pavyzdys, kuomet nacionalinė institucija (LNDR) vykdo nacionalinės aprėpties veiklą, kuri paremta ne pasyviu kultūrinių produktų „eksportu“ į regionus, o tikru lygiaverčiu bendradarbiavimu ir tvariu bendradarbiavimu.

Generalinis direktorius

Martynas Budraitis